

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
В СИСТЕМІ МЕВ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»**

24 – 25 червня 2021 року

Ужгород
2021

УДК 339.9(063)

У 45

За загальною редакцією:

Палінчак М. М. доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних економічних відносин УжНУ.

Химинець В.В. доктор економічних наук, завідувач сектору досліджень Західного регіону у м. Ужгород НІСД.

Король М.М. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин УжНУ, заступник декана з наукової роботи.

Рецензенти:

Мікловда В. П., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України.

Філіпенко А.С., доктор економічних наук, професор, професор кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Г. Шевченка, академік АН ВШ України.

Остапець Ю.Л. доктор політичних наук, професор.

Україна в системі європейської економічної і політичної інтеграції: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 24-25 червня 2021 року) За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. В. Химинець, М.М. Король, – Ужгород: РІК-У, 2021. – 184 с.

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «**Виклики та можливості в системі МЄВ в умовах глобальних трансформацій**» (24-25 червня 2021 року, м. Ужгород), у яких розглядаються проблеми економічної теорії та історії економічної думки, світового господарства і міжнародних економічних відносин, економіки та управління національним господарством, економіки та управління підприємством та інші питання.

Матеріали видані за сприянням Національного інституту стратегічних досліджень.

УДК 339.9(063)

ISBN 978-617-8046-20-0

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021

ЗМІСТ

Розділ 1.СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ.....	7
<i>Бідзіля Д.І., Рошко С. М.</i> РОЛЬ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ	7
<i>Бобровицький А.В., Бобровицька А.А.</i> НАСЛІДКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ – СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ .	12
<i>Варшава Н.В.</i> КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	16
<i>Ерфан Є.А.</i> ВИГОДИ І ВИТРАТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ ВІД ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ	20
<i>Заяць М.Т.</i> ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СПІВПРАЦІ МІЖ КРАЇНАМИ-СУСІДАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	24
<i>Король М.М., Посипанко О.А.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ КИТАЮ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ТАРИФНОЇ КОНФРОНТАЦІЇ	28
<i>Кушнір Н.О.</i> ДИНАМІКА І СТРУКТУРА ГЛОБАЛЬНИХ ПОТОКІВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	33
<i>Лапа І.В., Котлярова Д.Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	37
<i>Майборода Ю.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ВЕЛИКИХ КРАЇН У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ.....	40
<i>Машкара-Чокнадій В.В.</i> ЗМІНИ У ЗОВНІШНЬО-ТОРГОВЕЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄС ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19	44

<i>Островська М.Я.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ.....	48
<i>Петрик В.В.</i> РОЛЬ РЕКЛАМНИХ ПОСЛУГ У СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	52
<i>Радиш О.І.</i> ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ СЛОВАЧЧИНИ.....	55
<i>Саакадзе Л.В.</i> КРЕДИТНО-ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО ФОНДУ: АДАПТАЦІЯ ЧЕРЕЗ РЕФОРМУВАННЯ.....	59
<i>Химинець В.В.</i> ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ МЕВ.....	62
<i>Цалан М.І.</i> ЕКОНОМІЧНА ТУРБУЛЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	67
<i>Цімболинець Г.І.</i> ПЕРЕДУМОВИ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В КАРПАТСЬКОМУ ЄВРОРЕГІОНІ....	71
<i>Шинкар В.А., Рошко С.М.</i> РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ПЕРІОД.....	76
<i>Шоля Р.І.</i> ЦЕНТРИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЇХ РОЛЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	80
Розділ 2. ГУМАНІТАРНІ НАУКИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ.....	84
<i>Бокоч В.М.</i> РЕЛІГІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	84
<i>Гарашук О.В., Куценко В.І.</i> АНДРАГОГІКА В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ – ВАЖЛИВОГО ЧИННИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	88
<i>Кальницька М.А.</i> СИСТЕМНІ ВАДИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	92
<i>Казакова Л.О.</i> КОНСТИТУЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	99
<i>Капітан Л.І.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ.....	108

<i>Манайло-Приходько Р.Ю.</i> ТРАНСКОРДОННІ ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ДЛЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНИХ КОРДОНАХ УКРАЇНИ ТА ЄС.....	112
<i>Новакова О.В.</i> БОРОТЬБА З ДЕЗИНФОРМАЦІЄЮ ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД РОЗВИТКУ МЕДІАСЕРЕДОВИЩА	117
<i>Палінчак М.М., Бокоч В.М.</i> ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У РЕЛІГІЙНО – ЦЕРКОВНІЙ СФЕРІ.....	121
<i>Палінчак М.М., Була С.П.</i> КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН – ОСНОВНА ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМА ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	125
<i>Палінчак М.М., Лешанич М.М.</i> ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ТА МОДЕЛЬ ІНДЕКСУ ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ	129
<i>Палінчак М.М., Мегела Р.Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ ТА ЦЕРКВИ В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	133
<i>Палінчак М.М., Стеблюк С. В., Гжещук Владислав.</i> СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА	136
<i>Палінчак М.М., Пал Ш.Ш.</i> ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА В ПОЛЬЩІ.....	141
<i>Савка В.Я., Басараб Н.В.</i> МІСЦЕ ШВЕЦІЇ У ПРОЦЕСАХ ГНУЧКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄС У РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ (ЄВС)	145
<i>Стебляк Д.М.</i> ДЖ. БАЙДЕН: ПОЛІТИКА, ЦЕРКВА, РЕЛІГІЯ	149
<i>Яцина П.Е.</i> ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ В ПОЛЬЩІ 2015 ТА 2019 рр.: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	152
Розділ 3. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	160
<i>Девіцька А.І., Курах Н.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	160

<i>Зимомря І.М.</i> НАЦІОНАЛЬНІ ТА ГЛОБАЛЬНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ЯВИЩ ЛІТЕРАТУРНОЇ РЕЦЕПЦІЇ	164
<i>Калинич І.Й.</i> ВИКЛИКИ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ЯК ПОЗАМОВНИЙ ФАКТОР, ЩО СПРИЯЄ ВИНИКНЕННЮ НОВИХ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ.....	168
<i>Есенова Е.Й.</i> ТИПИ МОВНИХ КОНТАКТІВ	172
<i>Карпюк Ф.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	176
Розділ 4. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	180
<i>Сторонянська І.З., Беновська Л.Я.</i> ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ РЕГІОНІВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ...	180

УДК 81

Карпюк Ф.В.

старший викладач

кафедри прикладної лінгвістики

Ужгородського національного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Анотація. У статті розглядається проблема перекладу англomовних компаративних фразеологічних одиниць українською мовою, яка має безпосередній стосунок до виявлення культурно-національної специфіки компаративних фразем в англійській мові.

Ключові слова: компаративна фразеологічна одиниця, лінгвокультурологія, еквівалент, аналог, образ-еталон, культурно-національна специфіка.

Сучасний етап розвитку суспільства, що пов'язаний з процесами інтеграції та глобалізації, характеризується усвідомленням важливої посередницької ролі перекладу як засобу формування національного та міжнаціонального культурного простору. У другій половині ХХ століття з'являється нова наука – лінгвокультурологія, що покликана дати відповідь на питання про те, як співвідносяться одиниці системи мови з одиницями культури. Очевидним стає той факт, що кожний переклад є не тільки мовним, а й культурним явищем, що включає в себе аспекти як лінгвістики, так і культурології. Міжмовний переклад, або власне переклад, як інтерпретація вербальних знаків за допомогою іншої мови у сучасному ро-

зумінні – не просто заміна слів однієї мови словами іншої, а скоріше переклад з культури на культуру [3,4].

Зі зміною вектора вивчення мовних одиниць загалом з'являється й нове трактування природи компаративних фразеологічних одиниць, а також засобів перекладу таких одиниць, у висвітленні яких, власне й полягає основна мета нашої розвідки.

Компаративні фразеологічні одиниці є мовним матеріалом, який безпосередньо пов'язаний із духовною культурою народу. Фразеологічна специфіка таких одиниць ґрунтується на порівнянні, що як відомо, є одним із способів пізнання дійсності та образного мислення. Засобом його реалізації в мові є, зокрема, компаративні конструкції, що в свою чергу утворюють систему КФО, якій властива особлива структура та функції [2].

Аналіз лінгвістичних досліджень із фразеології свідчить про поглиблений інтерес як вітчизняних, так і зарубіжних науковців до питань компаративної фразеології (Г.Й. Абрамова, А. Вежицька, А.В. Кунін, А.Г. Назарян, В.М. Телія, В. А. Маслова, К.І. Мізін, О.І. Шаля та ін.). Слід виокремити, що попри зазначену вагомість окресленої проблеми та значний інтерес науковців до неї, проблема особливостей перекладу англо-мовних компаративних фразеологізмів є недостатньо висвітленою у мовознавстві й потребує глибшого дослідження.

У контексті проведеного дослідження було виокремлено такі основні групи компаративних фразем: англо-українські КФО еквіваленти, англо-українські КФО аналоги, безеквівалентні компаративні фразеологізми. Переклад за допомогою фразеологічного еквівалента здійснюється при наявності в мові перекладу одиниці з тотожною семантикою, структурно-граматичною організацією та тотожним конститuentним складом. Повна еквівалентність - повна співвіднесеність плану вираження і плану змісту КФО, наприклад, фразеологізми *as agile as a cat* та *спритний, як кішка* є повними еквіва-

лентами, бо обидві ФО належать до міжстильових одиниць, побудовані на однаковому образі-еталоні, мають однаковий конституентний склад і структурно-граматичну організацію. Часткова еквівалентність характеризується незначними розходженнями в плані вираження КФО тотожної семантики, що можуть мати конституентний або морфологічний характер. Наведемо приклади часткової еквівалентності КФО в англійській та українській мовах: *as if rooted to the spot* - як укопаний; *agree like cats and dogs* - жити, як кішка з собакою; *argue like an apple-wife* - лаятися, як перекупка; *like a hog on ice* - як корова на льоду; *as alike as chalk and cheese* - схожі, як сова на яструба; *as like as two peas in a pod* - схожі, як дві краплі води; *as black as a thunder cloud* - темний, як хмара.

Вибірковий переклад, або переклад за допомогою міжмовних фразеологічних аналогів, які виражають однакове або близьке значення, але характеризуються певним розходженням внутрішньої форми, здійснюється при наявності в цільовій мові кількох фразеологізмів-синонімів. Прикладами фразеологічних аналогів в англійській та українській мовах можуть бути : *as like as an apple to an oyster* - схожий, як сова на яструба, як колесо на оцет; *as much love as there is between the old cow and the haystack* - заст. любить, як вовк овечку, любить, як кішка мишу; *to live like a fighting cock* - жити на широку ногу, як сир у маслі.

Національна своєрідність фразеології найбільш яскраво виявляється в безеквівалентних КФО, у них відображені особливості матеріального й духовного життя носіїв мови. До безеквівалентних КФО, які не мають відповідників в українській мові належать: *as old boots* - страшенно; *as the devil* - надмірно; *act like a charm* - чудово діяти, діяти; *like a basket of chips* - дуже мило; *as hell* - швидко, надзвичайно, з усієї сили; *blow (puff) like a grampus* - важко дихати.

Дослідження засобів перекладу англійськомовних компаративних фразеологічних одиниць становить значний інтерес

і має безпосередній стосунок до виявлення культурно-національної специфіки фразеологізмів англійської мови. Перспективу дослідження вбачаємо в детальному дослідженні та описі компаративних фразем англійської мови та особливостей їх перекладу у лінгвокогнітивному аспекті.

Список використаних джерел:

1. Англо-український фразеологічний словник / Уклад. К.Т. Баранцев. – 3-тє вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2006. – 1056 с.
2. Мізін К.І. Порівняння у фразеології. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 240 с.
3. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов / О. В. Ребрій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 116 с.
4. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : [монографія] / О. В. Ребрій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 376 с.